

„ТЕРРА ЛИЗИНГ“ ООД

ЕИК 200737992

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2019 Г. ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Април 2020, гр. София

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, приключваща на 31 декември 2019 г.
на "ТЕРРА ЛИЗИНГ" ООД

		сума (хил. лева)	
	бележки	Текуща 2019 г.	Предходна 2018 г.
Приходи от лихви		1 520	1 733
Разходи за лихви		(30)	(17)
Нетен доход от лихви	В. 1.	1 490	1 716
Нетни приходи от продажби		4 960	81
Други приходи от продажби		492	1 853
Балансова стойност на продадените активи		(4 944)	(66)
Нетни приходи от дейността	В. 2.	508	1 868
Разходи за суровини, материали и външни услуги		(470)	(2 956)
Разходи за амортизация и обезценка		(109)	(100)
Разходи за персонала		(190)	(193)
Общо разходи за дейността	В. 3.	(769)	(3 249)
Други финансови приходи/разходи	В. 4.	169	658
Финансов резултат преди данъци		1 398	993
Разходи за данъци върху печалбата и други алтернативни данъци	В. 5.	140	102
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА		1 258	891
Друг всеобхватен доход		-	-
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		1 258	891

Дата на съставяне: 28.04.2020 г.

Ръководител: Кирил Валентинов Маринов

Съставител: Диана Димитрова Миланова

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31.12.2019 г.
на "ТЕРРА ЛИЗИНГ" ООД

		сума (хил. лева)	
	бележки	Текуща 2019 г.	Предходна 2018 г.
A. АКТИВИ			
I. Нетекущи Активи (общо)			
1. Имоти, машини, съоръжения и оборудване	B. 6. 1 .	108	195
2. Нематериални активи	B. 6. 2 .	19	46
3. Предоставени кредити, вкл. финансов лизинг	B. 6. 3 .	10 484	9 928
II. Текущи Активи (общо)		2 922	2 592
1. Материални запаси – активи държани за търгуване	B. 7. 1 .	976	662
2. Търговски и други вземания	B. 7. 2 .	1 203	472
3. Други вземания	B. 7. 3 .	7	1
4. Парични средства и еквиваленти	B. 7. 4 .	736	1 457
ОБЩО АКТИВИ		13 533	12 761
Б. ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
I. Собствен Капитал			
	B. 8.		
1. Регистриран капитал		5 312	5 312
2. Резерви - други		283	283
3. Неразпределена печалба (непокрита загуба)		4 666	3 775
4. Текуща печалба (загуба)		1 258	891
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		11 519	10 261
II. Нетекущи Пасиви (общо)			
	B. 9.	1 572	2 298
1. Дългосрочни заеми и кредити	B. 9. 1.	63	45
2. Други задължения	B. 9. 2.	379	2 253
III. Текущи Пасиви (общо)		1 572	202
1. Краткоср. част на дълг. заеми и краткосточни заеми и кредити	B. 10. 1.	1 092	72
2. Търговски и други задължения	B. 10. 2.	389	110
3. Задължения към персонала и за социално осигуряване	B. 10. 3.	8	16
4. Задължения за данъци	B. 10. 4.	83	4
ОБЩО ПАСИВИ		2 014	2 500
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		13 533	12 761

Дата на съставяне: 28.04.2020 г.

Ръководител: Кирил Валентинов Маринов

Съставител: Диана Димитрова Миланова

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, приключваща на 31 декември 2019 г.
на "ТЕРРА ЛИЗИНГ" ООД

бележки	сума (хил. лева)	
	Текуща 2019 г.	Предходна 2018 г.
Парични потоци от оперативната дейност		
Постъпления от търговски контрагенти	10 415	9 175
Плащания към търговски контрагенти	(11 762)	(10 454)
Плащания към персонала	(200)	(185)
Постъпления, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни	1 011	5 757
Плащания, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни	(12)	(4 316)
Платени данъци върху печалбата	(61)	(107)
Други парични потоци от оперативната дейност	(1 174)	(532)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	(1 783)	(662)
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи	-	6
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	-	6
Парични потоци от финансова дейност		
Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми	1 199	-
Плащания на задължения по лизингови договори	(131)	(65)
Други парични потоци от финансовата дейност	(6)	(8)
Нетни парични потоци от финансова дейност	1 062	(73)
Нетно увеличение/намаление на паричните средства и паричните еквиваленти	(721)	(729)
Парични средства и парични еквиваленти на 01 януари	1 457	2 186
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	В. 7. 4. 736	1 457

Дата на съставяне: 28.04.2020 г.

Ръководител: Кирил Валентинов Маринов

Съставител: Диана Димитрова Миланова

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, приключваща на 31 декември 2019 г.
на "ТЕРРА ЛИЗИНГ" ООД

	Регистриран капитал (бележка 13)	сума (хил. лева) Натрупана печалба/загуба	Общо собствен капитал
към 01 януари 2019 г.	5 312	4 949	10 261
- Наразпределена печалба от минали години		4 666	4 666
- Резерви		283	283
Печалба за годината		1 258	1 258
Последващи оценки на активи		-	-
Общо всеобхатен доход за годината		1 258	1 258
към 31 декември 2019 г.	5 312	6 207	11 519
към 01 януари 2018 г.	5 312	4 058	9 370
- Наразпределена печалба от минали години		3 775	3 775
- Резерви		283	283
Общо всеобхатен доход за годината		891	891
към 31 декември 2018 г.	5 312	4 949	10 261

Дата на съставяне: 28.04.2020 г.

Ръководител: Кирил Валентинов Маринов

Съставител: Диана Димитрова Миланова

А. ПРАВЕН СТАТУТ И ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

„ТЕРРА ЛИЗИНГ“ (с предишно наименование „Терра Кредит“ е дружество с ограничена отговорност, регистрирано през 2009 г. съгласно Търговския Закон и вписано в търговския регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 200737992 със седалище и адрес на управление в гр.София, кв.“Лозенец“, бул.“Арсеналски“ No 11, ет. 3, ап. 3.

Предметът на дейност на дружеството е извършване на дейност като финансова институция, изразяваща се в продажби на стоки (автомобили) чрез финансов лизинг и в отпускане на кредити със средства, които не са набирани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства по смисъла на чл. 3, ал. 1, т. 3 от Закона за кредитните институции.

Дружеството е регистрирано съгласно ЗДДС през м. ноември 2009 г. Притежава лиценз издаден от БНБ за извършване на дейност като финансова институция по смисъла на чл. 3 от Закона за кредитните институции с No 0001.

Към момента на състване на Финансовия отчет дружеството се представлява и управлява от Управителя - Кирил Валентинов Маринов.

Дружеството няма регистрирани клонове в чужбина. Към дата на съставяне на годишния финансов отчет дружеството притежава 15 (петнадесет) клона открити на територията на страната, в които се извършват услуги по продажба на стоки (автомобили) чрез финансов лизинг. В структурата са ясно регламентирани и разграничени правата и отговорностите на всяко ниво и съответните организационни звена. Създадени са и са утвърдени писмени процедури за функционалните и административни взаимоотношения между отделните звена.

Б. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

1. База за изготвяне на финансовия отчет

Годишният Финансов отчет на „ТЕРРА ЛИЗИНГ“ ООД се съставя в съответствие със Закона за счетоводството , Международни счетоводни стандарти за финансови отчети , всички данъчни закони и вътрешните нормативни актове, утвърдени от ръководството на дружеството, свързани със спецификата на неговата дейност.

Финансовият отчет включва : *Отчет за финансовото състояние; Отчет за всеобхватния доход; Отчет за промените в собствения капитал; Отчет за паричните потоци и Пояснителни приложения.*

Счетоводните регистри са съставени в български лева. Данните във финансовия отчет са в хиляди лева.

Счетоводството се осъществява текущо и финансовите отчети се съставят в съответствие със следните основни счетоводни принципи:

- *действащо предприятие* – предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще;
- *последователност на представянето и сравнителна информация* – представянето и

класификацията на статите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

- **предпазливост** – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;
- **начисляване** – предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчета отразяващ паричните потоци на база на принципа на начисляване, т.е. ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;
- **независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс** – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на отчетния период съвпадат с данните в края на предходния отчетен период;
- **същественост** – всяка съществена група статии с подобен характер се представя поотделно. Съществена е статия, за която, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовия резултат, промените в паричните потоци и собствения капитал на дружеството.
- **компенсиране** - дружеството, извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи в случаите разрешени от използваните счетоводни стандарти;
- **предимство на съдържанието пред формата** – сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не според правната им форма;
- **оценяване на позициите**, които са признати във финансовите отчети се извършва по цена на придобиване.

Предприятието осъществява счетоводството си на основата на документалната обоснованост на стопанските операции и факти, като спазва изискванията за съставянето на документите съгласно действащото законодателство – чл. 4, чл. 7 - 11 от Закона за счетоводството.

Текущото счетоводно отчитане се организира по утвърден от ръководството на предприятието Индивидуален сметкоплан.

Използваните програмни продукти „Ажур L” и “Бизнес навигатор” за автоматична обработка на счетоводната информация са съобразени със Закона за счетоводство.

2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

3. Отчетна валута

Функционалната и отчетна валута на дружеството е български лев. От 01 януари 1999 г. българският лев е с фиксиран курс към еврото 1.95583 лева за едно евро.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителния обменен курс на БНБ.

4. Управление на финансовите рискове

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове най-важните, от които са : валутен, кредитен, ценови и ликвиден риск. Финансовите рискове текущо се наблюдават, анализират и прогнозират с цел минимизиране на негативните влияния. Управлението на финансовите рискове се извършва текущо от ръководството на дружеството, което е приело и прилага адекватни принципи и подходи за общото управление на финансов риск и управлението на отделните специфични рискове.

Риск от курсови разлики

Дружеството е определило текуща оценка на позициите в чуждестранна валута на всяко тримесечие и в края на отчетния период. Курсовите разлики се отчитат, когато настъпи промяна във валутния курс между датата на сделката и датата на разплащането по парични позиции, възникнали по сделки в чуждестранна валута.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно по отношение на краткосрочните и дългосрочни финансови активи. Политиката на дружеството е да използва финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

Кредитни рискове

Кредитния риск се минимизира чрез подбор на търговските партньори, текущ контрол на събираемостта на вземанията и договаряне на предпазни клаузи в търговските взаимоотношения. Кредитния риск, произтича от възможността контрагентите да не изпълнят своите задължения.

Ликвидност

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства и гарантира приложимостта на принципа на действащо предприятие както и максимизиране на възвращаемостта на инвестициите. Мениджмънтът прави анализ на капиталовата структура на Дружеството ежемесечно.

5. Дефиниции и оценка на елементите на Отчет за финансовото състояние, Отчет за всеобхватния доход, Отчета за паричните потоци и Отчета за промените в собствения капитал

Дълготрайни материали и нематериални активи, стоко-материални запаси и нетекущи активи държани за продажба и преустановени дейности

Дълготрайни материали активи

Дружеството признава един актив и го отчита като дълготраен материален актив, когато отговаря на следните критерии:

- се държат от производството, за да се използват за производството или доставката на стоки или услуги, за отдаване под наем на други лица или за административни или;
- се очаква да бъде използван повече от един отчетен период;
- стойността на актива може надеждно да бъде изчислена и
- предприятието очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива.

Дълготрайните материални активи се отчитат и представят по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуба от обезценка.

При първоначално придобиване дълготрайните активи се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички преки разходи направени за привеждане на актива в работно състояние. Дружеството е определило стойностен праг от 700 лева, под който придобитите активи независимо, че притежават характеристики на дълготрайни материални или нематериални активи се отчитат като текущ разход.

Дълготрайни нематериали активи

Предприятието признава един актив и го отчита като дълготраен нематериален актив, когато отговаря на следните критерии:

- разграничим непаричен актив, без физическа субстанция, контролиран от предприятието в резултат на минали събития;
- се очаква да бъде използван повече от един отчетен период;
- стойността на актива може надеждно да бъде изчислена
- предприятието очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива.

Нематериални активи, които се състоят от разграничими съставни части, отговарящи поотделно на критериите за нематериален актив, могат да бъдат разделени на своите съставни части и всяка част да се третира като самостоятелен актив.

Първоначално всеки дълготраен нематериален актив се оценява, както следва.

а) Външносъздадени (закупени) – по цена на придобиване, покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи.

б) Първоначалната оценка на създаден в предприятието нематериален актив - сборът от разходите, извършени от момента, в който нематериалният актив за пръв път е постигнал критериите за признаване:

- техническа изпълнимост на завършването на нематериалния актив, така че той да бъде на разположение за използване или продажба;
- намерението си да го завърши и да го използва или продаде;
- как нематериалния актив ще генерира бъдещи икономически изгоди;
- наличието на ресурси за завършване на актива/проекта;
- способността за надеждно определяне на разходите, свързани с нематериалния актив по време

на неговото разработване.

в) Първоначалната оценка на нематериален актив, получен в резултат на безвъзмездна сделка, се определя по справедливата му стойност.

г) Първоначалната оценка на нематериален актив, получен в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон, се определя по стойността му, приета от съда и от ОС на дружеството.

д) По справедливата стойност на получения актив – при замяна или частична замяна срещу несходен дълготраен материален актив или други активи;

е) Първоначалната оценка на нематериален актив, придобит и признат в бизнес комбинация е неговата справедлива стойност в деня на придобиването.

Предприятието оценява дали полезният живот на нематериален актив е определен или неопределен.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Нематериални активи с неопределен полезен живот не се амортизират, а се тестват за обезценка съгласно МСС-36 ежегодно, или когато има индикации, че стойността им е обезценена, или индивидуално, или на ниво обекти, генериращи парични потоци. Полезният живот на нематериален актив с неограничен полезен живот се преглежда в края на всеки отчетен период, за да се определи дали оценката на актива като такъв с неограничен срок на полезен живот продължава да бъде поддържана. След първоначално признаване предприятието избира модела на цената на придобиване или модела на преоценка като своя счетоводна политика и прилага тази политика към цял клас нетекущи активи.

Всеки нематериален актив, който се признава като дълготраен актив, се оценява по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, в случай че има такива.

Амортизации на дълготрайни материални и нематериални активи

При определяне на срока на годност на амортизируемия актив дружеството се съобразява с предполагаемото физическо и морално износване и използва линейния метод за амортизация на всички групи активи, прилагайки амортизационните норми посочени в седемте категории в ЗКПО. Очаквания полезен срок за активите притежавани от дружеството е :

- *Автомобили* – 4 години;
- *Офис обзавеждане* – 6 години;
- *Компютърна техника* – 2 години;
- *Програмни продукти* – 2 години.

При инвентаризирането на активите се извършва и анализ на полезния срок на годност и ако очакванията се различават значително, полезният срок на годност следва да се коригира.

За всеки актив или група активи се разработва и утвърждава амортизационен план. Въз основа на индивидуалните амортизационни планове се съставя годишен обобщен амортизационен план на всички амортизируеми активи на предприятието. Амортизацията започва от месеца на въвеждане в експлоатация на актива. Амортизирането се преустановява от месеца, през който активът е изваден от употреба. Начислената амортизация се отчита като разход и като коректив за

срока на ползване на амортизируемия актив.

Стоко-материални запаси

За прочитане на стоко-материалните запаси дружеството прилага МСС 2. Стоко-материалните запаси са активи държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност; намиращи се в процес на производство за такава продажба; или под формата на материали или запасим които се изразходват с производствения процес или при предоставянето на услуги.

При придобиване материалните запаси се очакват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местонахождение и състояние. Нетната реализируема стойност е сумата, което едно предприятие очаква да реализира от продажбата на материален запас в обичайния процес на дейност, при тяхната покупка са оценявани по цена на придобиване.

Разходите за потреблението на стоко-материалните запаси се извършва по метода на средно претеглена стойност.

Нетекущи Активи, Държани за Продажба и Преустановени Дейности

Дружеството класифицира даден нетекущ актив (или група за изваждане от употреба) като държан за продажба, ако неговата балансова стойност ще бъде възстановена основно по-скоро чрез сделка за продажба, отколкото чрез продължаваща употреба.

Нетекущи активи и групи, подлежащи на освобождаване, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата.

Загуби от обезценка при първоначално класифициране като държани за продажба и последващи печалби или загуби от преоценка се признават в печалби и загуби. Печалбите не се признават на стойност по-голяма от кумулативната загуба от обезценка.

Дружеството не амортизира нетекущи активи след като бъдат класифицирани като държани за продажба.

Доходи на персонала

В отчитащото се дружество са реализират и начисляват суми за доходи на персонала по видове, както следва :

- Краткосрочни доходи на персонала - онези доходи на персонала, които стават напълно изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход, когато свързаните с тях услуги са предоставени. Предприятието признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат платени в съответствие с българското законодателство.
- Предприятието признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по

платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

- Доходи при напускане - доходи при прекратяване на трудовото или служебното правоотношение преди нормалния срок за пенсиониране.
- Разходите за минал трудов стаж се признават на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловни придобити. До степента, до която доходите станат безусловни придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране, дружеството признава разход за минал трудов стаж.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение определено от осигурителния кодекс. Краткосрочните доходи на персонала (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на отчетния период, в който персоналет е положил труд за тях) се признават като разход в Отчета за доходите и като текущо задължение, след приспадане на платените вече суми и полагащите се удръжки.

Финансови инструменти

Финансов инструмент - всеки договор, който поражда финансов актив за дадено предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал за друго предприятие. Финансовият актив или пасив първоначално се оценява по справедлива стойност плюс (за финансовите активи) или минус (за финансовите пасиви) преките разходи по сделката (с изключение на финансовите активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност през печалба или загуба).

Финансови активи

Всеки актив, който е:

- парични средства;
- инструмент на собствения капитал на друго предприятие;
- договорно право – да се получават парични средства или друг финансов актив от друго предприятие; или да се разменят финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при условия, които са потенциално благоприятни за предприятието;
- договор, който ще бъде или може да бъде утвърден в инструменти на собствения капитал на емитента и е:
 - недериватив, за които предприятието е или може да бъде задължено да получи променлив брой инструменти на собствения капитал на предприятието;
 - дериватив, които ще бъде уреден чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов актив за фиксиран брой инструменти на собствения капитал на предприятието.

В сила от 01.01.2018 г. МСФО 9 Финансови инструменти заменя МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване. МСФО 9 въвежда нов подход по отношение на класификацията на финансовите активи (с изключение на паричните средства), базиран на комбинацията от характеристиките на паричните потоци на актива и бизнес модела на предприятието за управление на финансовия актив.

Считано от 01.01.2018 г. дружеството класифицира и отчита финансовите си активи в някоя от следните категории:

- Дългови инструменти, оценявани по амортизируема стойност;
- Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (с преквалификация в печалба или загуба);
- Капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (без преквалификация в печалба или загуба);
- Финансови инструменти (дългови, капиталови инструменти и деривативи), оценявани по справедлива стойност чрез печалба или загуба.

Към настоящия момент дружеството отчита финансови активи само по първата категория, а именно *Дългови инструменти, оценявани по амортизируема стойност*, тъй като на портфейлно ниво финансовите активи са разпределени като търговски и други вземания с договорен характер и предоставени кредити, и отговарят на двете изисквания:

1. Бизнес модел – активите са държани, за да се съберат договорните потоци;

2. Характеристика на договорните парични потоци – паричните потоци от инструмента представляват единствено плащания по главницата и лихви върху непогасената сума на главницата (прилага се методът на ефективната лихва).

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени или дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци без съществена забава към трета страна чрез споразумение за прехвърляне, при което:

(а) Компанията е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив; или

(б) Компанията нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Финансови пасиви

Всеки пасив, който е:

- договорно задължение – да се предоставят парични средства или друг финансов актив на друго предприятие; или да се разменят финансови активи или финансови пасиви с друго предприятие при условия, които са потенциално неблагоприятни за предприятието;

- договор, който ще бъде или може да бъде уреден в инструменти на собствения капитал на емитента и е:

- недериватив, за които предприятието е или може да бъде задължено да предостави променлив брой инструменти на собствения капитал на предприятието;

- дериватив, който ще бъде или може да бъде уреден по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов актив за фиксиран брой инструменти на собствения капитал на предприятието.

Финансовите пасиви се класифицират като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като деривативи, определени като хеджингови инструменти в ефективен хедж, както е уместно. Компанията определя класификацията на финансовите си пасиви при първоначалното признаване. Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в

случая на заеми и привлечени средства, плюс пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на предприятието включват търговски и други задължения, заеми и привлечени средства, договори за финансови гаранции и деривативни финансови инструменти.

Оценяването на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация както следва:

- Финансови пасиви, държани за търгуване – по справедлива стойност.
- Финансови пасиви, държани до настъпване на падеж и възникналите първоначално в предприятието – по амортизируема стойност.

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено или прекратено, или изтече.

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират в отчета за финансовото състояние (баланс), ако понастоящем съществува юридическо упражняемо право да компенсира признатите суми и има намерение или да уреди на нетна база, или да реализира актив и едновременно с това да уреди пасив. При счетоводно отчитане на прехвърлянето на финансов актив, който неотговаря на изискванията за отписване, дружеството не компенсира прехвърления актив и свързания пасив. Финансовите активи и финансовите пасиви се предствят на нетна база, когато това отразява очакваните от дружеството бъдещи парични потоци от уреждането на два или повече отделни финансови инструменти.

За дружеството възприемането на изискванията на МСФО 9 по отношение на квалификацията и последващото отчитане на финансовите й инструменти не доведе до съществени промени и съответно няма значителен ефект върху отчета за финансовото състояние и/или капитала. Дружеството управлява кредитите си в бизнес модел с цел събиране на договорните парични потоци. Направен е анализ на договорните характеристики и се счита, че кредитите отговарят на изискванията за оценяване по амортизируема стойност, поради което не се налага рекласификация при първоначалното прилагане на МСФО 9.

Обезценка на финансови активи

МСФО 9 въвежда фундаментално нов модел на обезценка, приложим към всички финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност в печлаба и загуба – възприет е методът на очакваните кредитни загуби.

За целите на прилагане на изискванията за обезценки е разработена политика за оценка на промени в кредитното качество и определяне на очакваните кредитни загуби. Политиката представлява рамка за определяне на:

а) Очаквани кредитни загуби за 12 месеца или целия срок на актива

Очакваните кредитни загуби се признават на база вероятността от неупълнение през целия срок а инструмента, освен ако кредитния риск след първоначално изпълнение не се е изменил съществено, при което се отчитат очаквани кредитни загуби за 12 месеца. Очакваните кредитни загуби за 12 месеца представляват частта от кредитни загуби за срока на инструмента, в следствие на неизпълнение, което е възможно да настъпи в рамките на 12 месеца след отчетната дата.

б) Поход и модели за обезценка на финансовите активи – на колективна и индивидуална база

Параметрите, влияещи върху размера на очакваните кредитни загуби се определят колективно или индивидуално, в зависимост от вида и характера на разглежданите финансови инструменти. Дружеството определя очакваните кредитни загуби индивидуално за всички инструменти, чиято рискова квалификация е фаза 3. На колективна база се оценяват очакваните кредитни загуби за експозиция с рискова квалификация на фаза 1 или фаза 2.

в) Критерии за оценка на завишен кредитен риск

Към всяка отчетна дата, за целите на определяне на коректива за загуби, дружеството съпоставя нивата на кредитен риск, т.е. вероятността на настъпване на неизпълнение към датата на отчета и към датата на първоначално признаване на актива. Анализът на промените се извършва на базата на налична уместна информация, която е достъпна и която може да бъде обоснована без влагане на допълнителни ресурси. Тази информация включва:

- исторически данни за представяне на определени финансови инструменти;
- данни относнотекущото представяне на разглежданите инструменти – допуснати брой дни просточие;
- обоносвани предположения и очаквания, котио се очаква в бъдеще да повлияят върху кредитния риск на разглежданите активи.

г) Съответна рискова квалификация, според кредитното качество на финансовите активи

Анализът на промените в кредитното качество на финансовите активи спрямо първоначалното им завеждане определя рисковата им квалификация в три основни фази, както и последващо признаване на коректив за обезценка:

- фаза 1 (редовни експозиции) – квалифицират се финансови активи без индикация за увеличение на кредитния риск спрямо първоначалната оценка. Лихвените доходи се признават по метода на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на актива;
- фаза 2 (експозиции с нарушено обслужване) – квалифицират се финансовите активи със значимо увеличение на кредитния риск, но без обективни доказателства за обезценка или основания за понасяне на загуби. Дружеството признава очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента. Лихвените доходи се признават по метода на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на актива;
- фаза 3 (експозиции с кредитна обезценка) – квалифицират се финансовите активи със значимо увеличение на кредитния риск и обективни доказателства за обезценка (експозиции, за които е налице „неизпълнение“). Дружеството признава очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента при рисков параметър „Вероятност е 100%“. Лихвените доходи се признават по метода на ефективния лихвен процент върху нетната балансова стойност на актива, т.е. след присадане на коректива за загуби.

д) Определяне и моделиране на рискови параметри

Основните рискови параметри, влияещи върху размера на очакваните кредитни загуби са:

- Вероятност от неизпълнение – вероятността даден контрагент да не изпълни договорните клаузи, свързани с изплащане на дълга. За всеки отделен портфейл при колективно оценявани експозиции. Дружеството поддържа историческа информация за миграцията на експозициите от Фаза 1 / Фаза 2 към Фаза 3 („неизпълнение“);
- Експозиция при неизпълнение – потенциалният размер на експозицията към момента на неизпълнение. Размерът на експозицията при неизпълнение се определя в зависимост от типа на кредита, както и сумата на дълга;
- Загуби при неизпълнение – съотношение на загубата по експозицията, дължаща се на неизпълнение на контрагента, към размера на експозицията при неизпълнение. Загубата се измерва като разлика между размера на експозицията при неизпълнение и